

שלא דובר רבר על פגישה כזאת אמרת ררשני. כבר למחרת החתונה מיהרו אהרון אוזן ונסים גאון לנסוע לישראל. אומנם בידי אוזן היה כרטיסטיסה לפאריס, אך הוא שינה כיוון ומיהר ארצה. לפאריס נסעה אשתו לברה. התירוק: כעבור יום, כ"ב במאס, עמד שרהעבורה האמריקאי לבקר בישראל, ואוזן היה צריך לקבלו. אך הרבר לא הפריע לאוזן, קודם לכן, לתכנן את נסיעתו לצרפת. אהרון אברחצירא נשאר בחו"ל.

קוריו: כעבור יומיים, כ"ד במאס, ביקרה אשתו של ראשהממשלה, שולמית שמיר, במשרדו של אוזן, כחברת המועצה הציבורית למען הקשיש". אם רצה אוזן למסור מסר כלשהו לראשהממשלה באופן אישי, למשל בעניין גאון, היתה זאת הודמנותיפו.

הימים הקריטיים היו בין ה"ד במאס וה"ד במאס, ימי שהותו של נסים גאון בארץ. בימים אלה הגיעו לשיאם המאמצים להבטיח לו את ערבות הממשלה.

גאון אינו עובר עם בנק דיסקונט ובל"ל. הבנק הקבוע שלו הוא בנק המיזרחי. יחסיו עם בנק הפועלים לוטים ערפלי. בנק המיזרחי - וממילא גם המפ"ל - היה מעוניין לחלץ את הקלוח הגדול הזה מן הבוז שבו נתקע.

עושהדברו של גאון בתקופה זו היה אוזן. במהלך "חמשת הימים הקריטיים" נפגש עם שרהאוצר, יגאל כהןאורגד. לאחר מכן נפגש אוזן גם עם ראשהממשלה, יצחק שמיר. היו אלה שיחות שתרלנות למען הערבות לגאון.

בניגוד לרושם שניסו ליצור לאחר מכן, כהןאורגד ושמיר לא רחו את בקשתו של גאון. הם הבינו היטב את חשיבותו של גאון להמשך קיום הממשלה.

הפוליטי הבלתימלבב שנקרא לע"ם, ואין כמעט איש הוזכר מניין צץ ולשם מה הוא מכהן ככנסת. יגאל כהן מתלעדישים הוא מושבניק פשוט, ישר, הגון ובלתימתחכם.

הסיפור כבר ידוע: כהן ישב כאוטובוס ועמד להשתתף בטויל מאורגן של ועדתהכספים. לפתע הגיע לורינץ במכוניתו של אוזן, והוציא את כהן מן האוטובוס. במכונית כבר ישב עדי אמוראי. לורינץ אמר לכהן שבכל רגע הוא עשוי להתבקש לאשר ערבות סודית לגאון, ועל כן עליו להישאר במכונית של אוזן, שיש בה טלפון אלחוט.

באותו רגע כבר היה מובטח אישור המערך להלוואה. בניגוד לכל הסיפורים, הסכים שימעון פרס לתת את הערבות לגאון.

היו לו סיבות טובות לכך: גאון עזר למערך בכספים. בשם שעזר לליכוד, לתמ"י ולמפ"ל. אם נפוצין כיצד עזר גאון לליכוד ולמערך... "הזהירו השבוע בתמ"י".

פרס עצמו נתן הוראה לאמוראי לאשר את הערבות החריגה לגאון, כפי שהודה אמוראי עצמו כראיון מגומגם שלא שודר (ראה מיסגרת). לורינץ, כיו"ר ועדתהכספים, אמוראי ויגאל כהן, כיושביראש שתי הסיעות הגדולות בוועדת הכספים, מהווים ועדה מצומצמת לאישור ערבויות סודיות בעניינים ביטחוניים - ערבויות שהן כה סודיות עד כי גם מליאת ועדתהכספים אסור לה לדעת עליהן. בדרך זו עמדו לספק בסודיסודות את צרכיו של גאון עלהשבון משלםמיסים, בדרך של מירמה, בהסכמת הליכוד והמערך.

יגאל כהן היה פשוט, הגון ובלתימתחכם מדי, מכדי לאשר זאת. הוא התנגד לשימוש בדרך פסולה זו, תוך נשיאת שם הביטחון לשווא. הוא

חדשות. כי כל עוד קיווה גאון לערבות מנעם ממשלת-ישראל, לא הניח לאברי חצירא להפיל ממשלה זו.

הני לא הבין

עם נסיעתו של גאון ושובו של אברחצירא התפור העשן. צורהמניעה החשאי של גאון לגבי הפלת הממשלה בוטל.

מכאן והלאה התגלגלו הדברים כך שאפשר להסיק אחת משתי המסקנות:

● או שאברחצירא פעל על פי האינטרסים שלו בלבד, אחרי שהתבטל הרוחו של גאון.

● או שגאון עצמו נתן יד לסיפור הכנסת, במיסגרת עיסקה שבה הציל אותו המערך מן הצרות הכספיות שלו, באמצעות עיסקה סיבובית מסובכת של האימפריה הכלכלית של המערך.

על כל פנים, המהלכים עצמם ברורים למדי: אברחצירא החל במגעים קרחתניים, כדי

מייד כמה העניין. כ"ד במאס החליט המערך להעלות את הצעתהחוק לסיי זור הכנסת.

אך כעבור יום, כ"ה במאס, החליטה מזכירות תמ"י שתי החלטות מובלבלות, סותרותלכאורה: (א) לדחות בכמה שבועות את העלאת הצעתהחוק שלה לפיזור הכנסת (וב) לייפות את כוחם של המנהיגים (קרי: אברחצירא) להחליט על כך בכל עת.

החלטה שתומה זו הבהילה את המערך. במערך נוצרה נטייה שלא להעלות את הצעה לפיזור הכנסת, מתוך הנחה שאין לה רוב. (כאשר נדחת הצעה כזאת בהצבעה בכנסת, אין להעלותה שוב במשך זמן ממושך, ועל כן אין שום מיפלגה מעלה אותה אם אינה בטוחה ברוב.)

את הכף הכריע יצחק רבין, שקלט את המסר של אברחצירא, ושהכריע: "אותי לא מעניין מה תמ"י מחליטה, צרכים להגיש".

רבין לא חשף את נימוקיו, מכיוון ששיחותיו עם אברחצירא היו סודיות, ואולי גם חשש שמא

שר אוזן כדי להוריד אותו מהכסא

מנהיגתמ"י ישנה ברגע האחרון את עמדתו. אך הוא צדק.

במשך כמה ימים היה הכל מונח על כפותיהמאזניים - למראיתעין. רק מעטים ידעו כי העניין כבר גמור, וכי אברחצירא ירדע את ההחלטה.

ביום ב', ה' 19 במאס, פוצצה הטלוויזיה את הדיעה על הקרמת הבחירות. המערך ותמ"י הודיעו שתיהן כי יצביעו בעד, כך שהובטח הרוב.

לעזר לחבר בצרה

ש לסיפור המשך קטן.

כדיווח על ההשתלשלות השמיע העולם הזה (28.3.84) רמו על כך, שאולי לא נמסרו קולות תמ"י למערך בחינם, ושאוילי לא רק האמביציות האישיות של אברחצירא הכריעו את הכף.

יתכן, כך נרמז בכתבה, כי האימפריה הכלכלית חובקתהעולם של המערך מצאה דרך להבטיח לגאון את 30 המיליונים שהיו דרושים לו כדי לכלכל את מעשיו במשך כמה שבועות.

ביום שישי האחרון הופיעה בצהרון חדשות כתבה, שהפכה את הרמו הזה ליריעה. בעל הדיעה, יגאל לבני, טען כי סולל בונה הוא שלקח על עצמו את השטרות המפוקקים של גאון מניגריה, חילץ אותו מן הצרה. כך טען שגאון קיבל הלוואות חריגות מבנק הפועלים. כך או אחרת, ניסים גאון התעטף השבוע בשתיקה רועמת. נראה כי דאגותיו הכלכליות המיידיות חלפו.

דפנה ברק

להביא לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות. הוא לא שלח איתותים רק לעבר המערך, אלא גם לעבר הליכוד.

הרבר אינו כה מודר כפי שנראה מכמט הראשון. אברחצירא, פוליטיקאי ממולה, ניחש כי שמיר עשוי להיות מעוניין בהקדמה כזאת, כדי למנוע התמודדות על ראשות הליכוד ולהתניק בעודם באיכס את מאמציהם של דויד לוי ואריאל שרון להריחו משם.

אברחצירא ערך כמה שיחות עם דויד לוי ורזני מילוא ורמז להם על כוונותיו. מקורות בליכוד ובתמ"י טוענים, שעם מילוא נערכו שתי שיחות, "מפני שבשיחה הראשונה לא הבין רוני במה מדובר. גם בשניה לא".

כ"ד במאס עמד אברחצירא לפוצץ את הפצצה ולקרוא להקמת הבחירות ככניסו מרכז תמ"י, שנערך כאולם אוהל שם בתל-אביב. באותו יום הגיעה הידיעה הסודית על כך להעולם הזה, שפירסם בראש מדור תשקיף (העולם הזה 14.3.84) כי תיתכן תמיכת תמ"י בהקדמת הבחירות.

אולם ברגע האחרון החליט אב"חצירא לדחות את המהלך, כדי לוודא שהמערך אכן מוכן לכך.

הוא ניחש נכונה כי שימעון פרס מעוניין בהקדמת הבחירות ככל האפשר, כדי למנוע התמודדות על מקומו בראשות המערך. לכן ניהל אברחצירא פגישהגישוש עם יריבו של פרס, יצחק רבין, כדי לוודא גם את תמיכתו. נראה כי רבין, בניגוד למילוא, תפס

מיליונר גאון כדי להוציא אותו מהבוץ

התנגד, לשימתו הכמוסה של אמוראי, שהתנגד גם הוא לעניין כסתרי, אר לא העז להמרות את פי מנהיגו.

זוהי האמת ההיסטורית: הערבות, שבגללה נפלה הממשלה, לא סוכלה עלידי הליכוד או המערך, לא עלידי כהןאורגד ולא עלידי פרס. אלא עלידי איש אחד שלא הבין כלל מה הוא עושה: יגאל כהן.

השיחה הגורלית במכונית היתה ביום ה"ד במאס. באותו היום הצטלבו שתי נסיעות. בכוקר חזר נסים גאון לשווייץ. בערב חזר אהרון אברחצירא ארצה. היה זה כאילו רצה אברחצירא למנוע, עלידי עצם היעדרו מן הארץ בימים הקריטיים, את מעורבותו בענייני הערבות של גאון.

ובצדק: כל עוד נמשכו הדיונים על הערבות לגאון, לא יכול היה אב"חצירא לבצע את התוכנית האישית שלו: לסזר את הכנסת ולהביא לבחירות

כהןאורגד התייחס לבקשה בחיוב זהיר, וגם שמיר לא רחה אותה על הסף. הכדור התגלגל אל יו"ר ועדתהכספים, שלמה לורינץ, איש אגודת ישראל. גם הוא היה בעד. ללורינץ היה עניין בהמשך קיום הקואליציה, המזרימה הוועתק לקופות הישיבות שלו. יש לו גם עניין חיוני בקיום יחסים הרוקים עם שרהאוצר.

הכל בגלל מסור קטן

כל עמד להסתרר נכי טוב. גאון עמד להמשך בעסקיו, הממשלה יכלה להמשיך בקיומה, וגם המערך לא הבין כי יש לו כאן הודמנותיפו.

ואז התפרק הכל בגלל אדם אחד, שלא היה בסוד העניינים: הכל בגלל מסמר קטן.

האיש שהפיל את ממשלתהליכוד מבלי להבין מה הוא עושה, היה יגאל כהן (לא אורגד), איששוליים כקואליציה. כהן הוא חבר הקוריו